

ФУНКЦІОНАЛЬНІ
СТИЛІ УКРАЇНСЬКОЇ
ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

ПЛАН

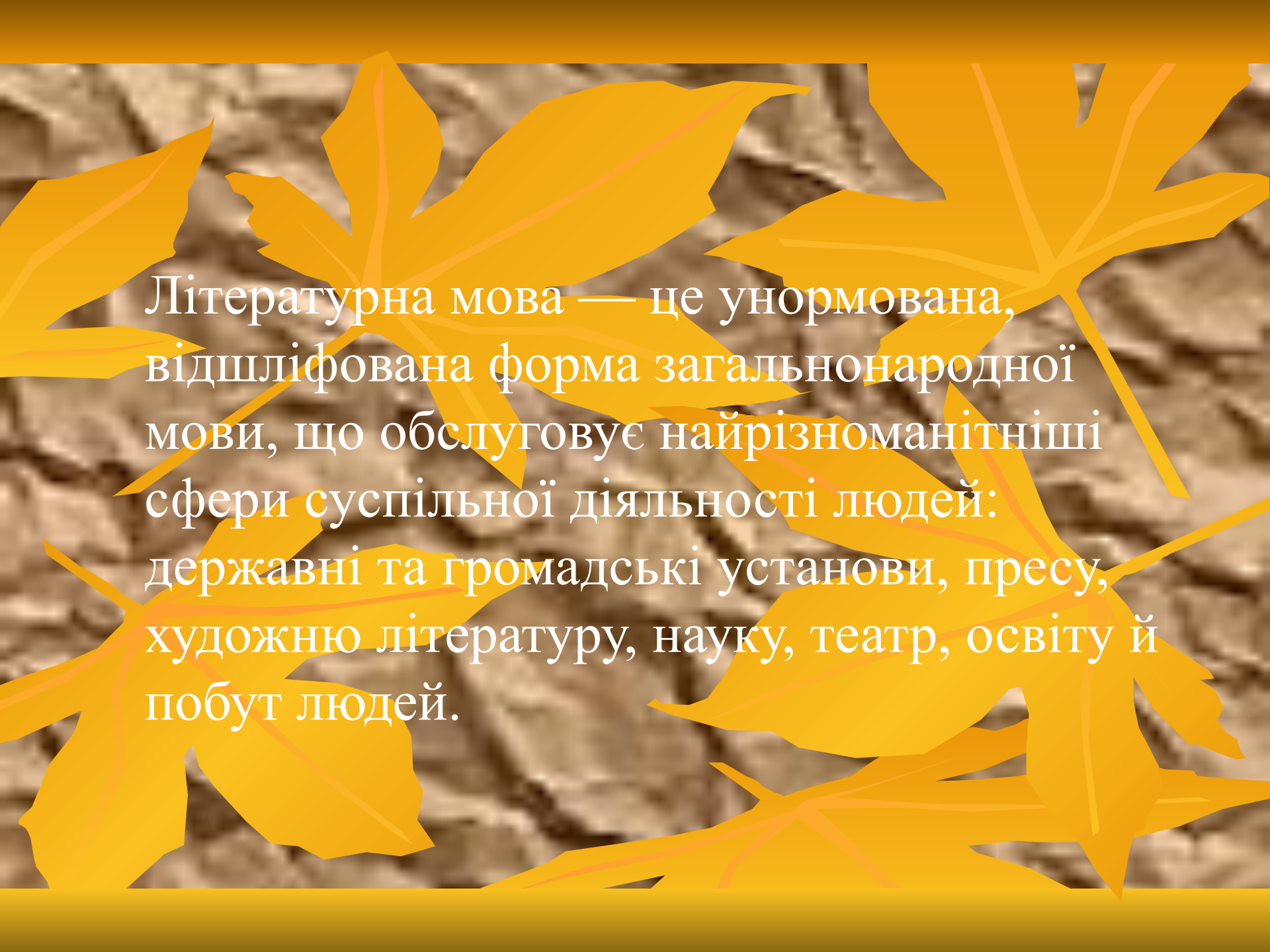
- Поняття літературної мови.
- Стилї та жанри української літературної мови.
- Характеристика функціональних стилів української літературної мови.
- Основні риси офіційно-ділового стилю мови.

ПОНЯТТЯ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

- Мова — це найважливіший, універсальний засіб спілкування, організації та координації всіх видів суспільної діяльності.
- Державна мова — це закріплена традицією або законодавством мова, вживання якої обов'язкове в органах державного управління та діловодства, громадських органах та організаціях, на підприємствах, у закладах освіти, науки, культури, у сферах зв'язку та інформатики.

Українська національна мова існує:

- а) у вищій формі загальнонародної мови — сучасній українській літературній мові;
- б) у нижчих формах загальнонародної мови — її територіальних діалектах.

Літературна мова — це унормована, відшліфована форма загальнонародної мови, що обслуговує найрізноманітніші сфери суспільної діяльності людей: державні та громадські установи, пресу, художню літературу, науку, театр, освіту й побут людей.

СТИЛІ ТА ЖАНРИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

- **Стилістика** вивчає стилістичну диференціацію мови, її функціональні стилі.
- Предметом вивчення стилістики є закономірності функціонування мовних засобів у різних видах мовлення.

МОВНИЙ СТИЛЬ – це сукупність засобів,
вибір яких зумовлюється змістом,
метою та характером висловлювання.

СТИЛІ МОВИ

- науковий,
- офіційно-діловий,
- публіцистичний,
- розмовний,
- художній.

Кожний зі стилів має свої характерні ознаки й реалізується у властивих йому жанрах.

Науковий стиль

- Основна його функція – повідомлення. Тексти цього стилю містять наукову інформацію, яку треба донести до різних верств суспільства. Наукові тексти характеризуються логічною послідовністю викладу, впорядкованою системою зв'язків між частинами, прагненням до однозначності. На лексичному рівні слід виокремити велику кількість термінів із різних галузей знань.

Залежно від конкретних завдань і одержувачів інформації в науковому стилі виділяють кілька різновидів :

- 1. Власне (суто) науковий: нова інформація, призначена для фахівців певної галузі науки (дипломна робота, дисертація, монографія, наукова стаття, наукова доповідь);
- 2. Науково-діловий: інформація про стан наукової розробки на певному її етапі (звіт про проведення науково-дослідної роботи, автореферат дисертації);

- 3. Науково-публіцистичний: наукова проблема висвітлюється з погляду публіциста (есе, стаття);
- 4. Науково-популярний: має на меті зацікавити науковою інформацією широке коло людей, не залежно від їх професії й рівня підготовки (лекція, науково-популярна стаття);
- 5. Науково-навчальний: призначений для спеціального засвоєння наукових даних (підручники, посібники).

Офіційно-діловий стиль

- Основна його функція (як і наукового) –повідомлення.
- Цей стиль функціонує переважно у писемній формі як засіб, що задовольняє потреби офіційного спілкування в державному, суспільному, політичному, господарському житті, в ділових стосунках між інституціями й установами, в громадській, виробничій та іншій діяльності окремих членів суспільства.
- З офіційно-діловим стилем маємо справу в текстах указів, законів, наказів, розпоряджень, звітів, ухвал, у діловому листуванні.

Публіцистичний стиль

- Основна його функція – вплив. З огляду на призначення публіцистичного стилю – формування громадської думки. Визначальною його рисою є вдале поєднання логізації викладу з емоційно-експресивним забарвленням.
- Характерна риса цього стилю - орієнтація на усну мову.
- Публіцистичному стилеві притаманні чіткі політичні оцінки, присутність автора, широкий вияв авторської індивідуальності (деякі з загальнономовних виражальних засобів народжуються саме в цьому стилі).

Художній стиль

Тут можливе поєднання елементів усіх стилів літературної мови, а також діалектизмів та інших складників. Використання мовних засобів у художньому стилі зумовлене його призначенням - творити художній образ.

Розмовний стиль

- Найдавніший стиль будь-якої національної мови, оскільки виконує функцію безпосереднього спілкування. Решта стилів - явища набагато пізнішого часу.
- Розмовним стилем користуються в побуті, в неофіційному й офіційному спілкуванні, в навчальній, науковій, виробничій, суспільно-політичній та в інших сферах життя

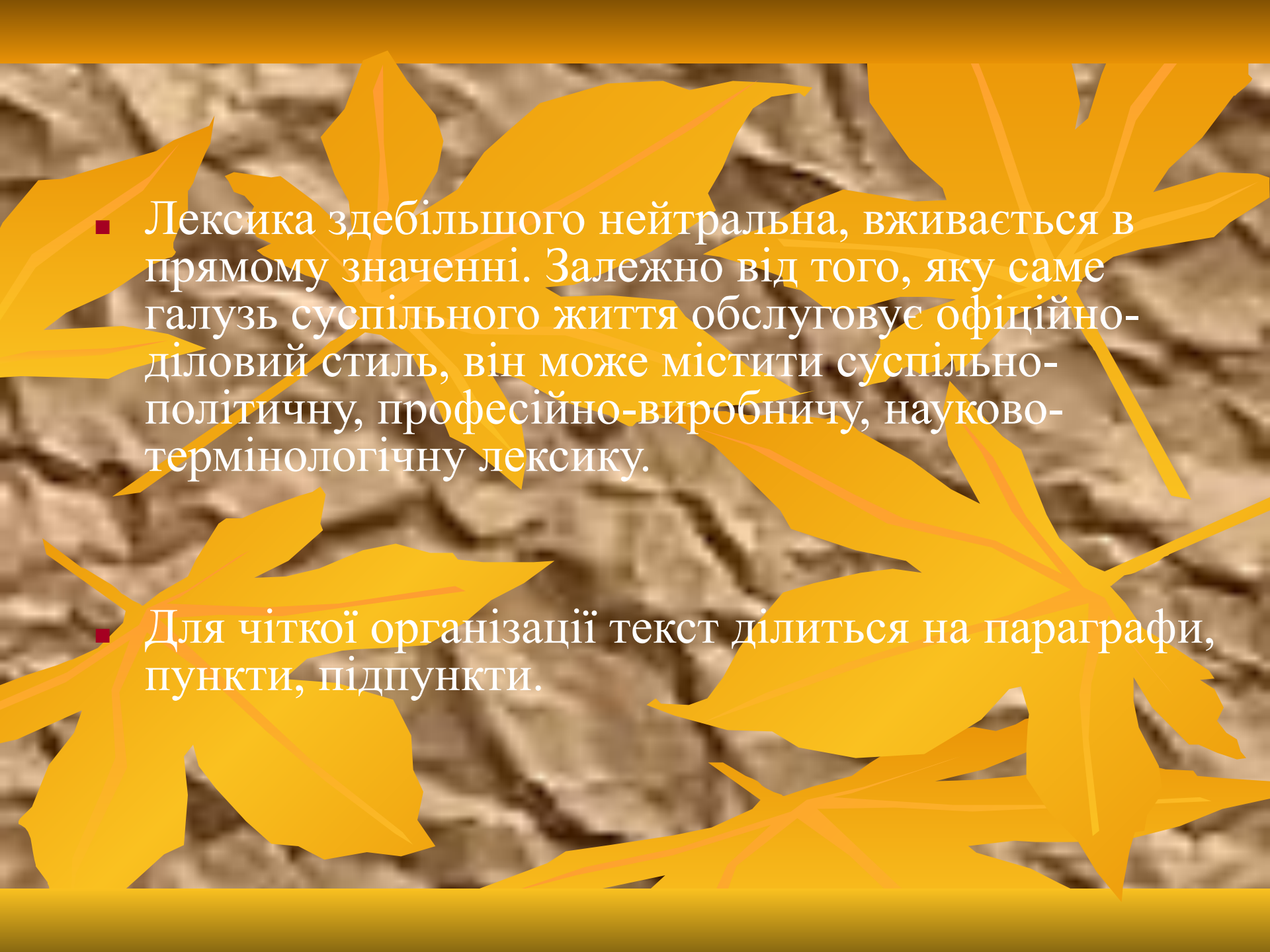
Основні риси офіційно-ділового стилю

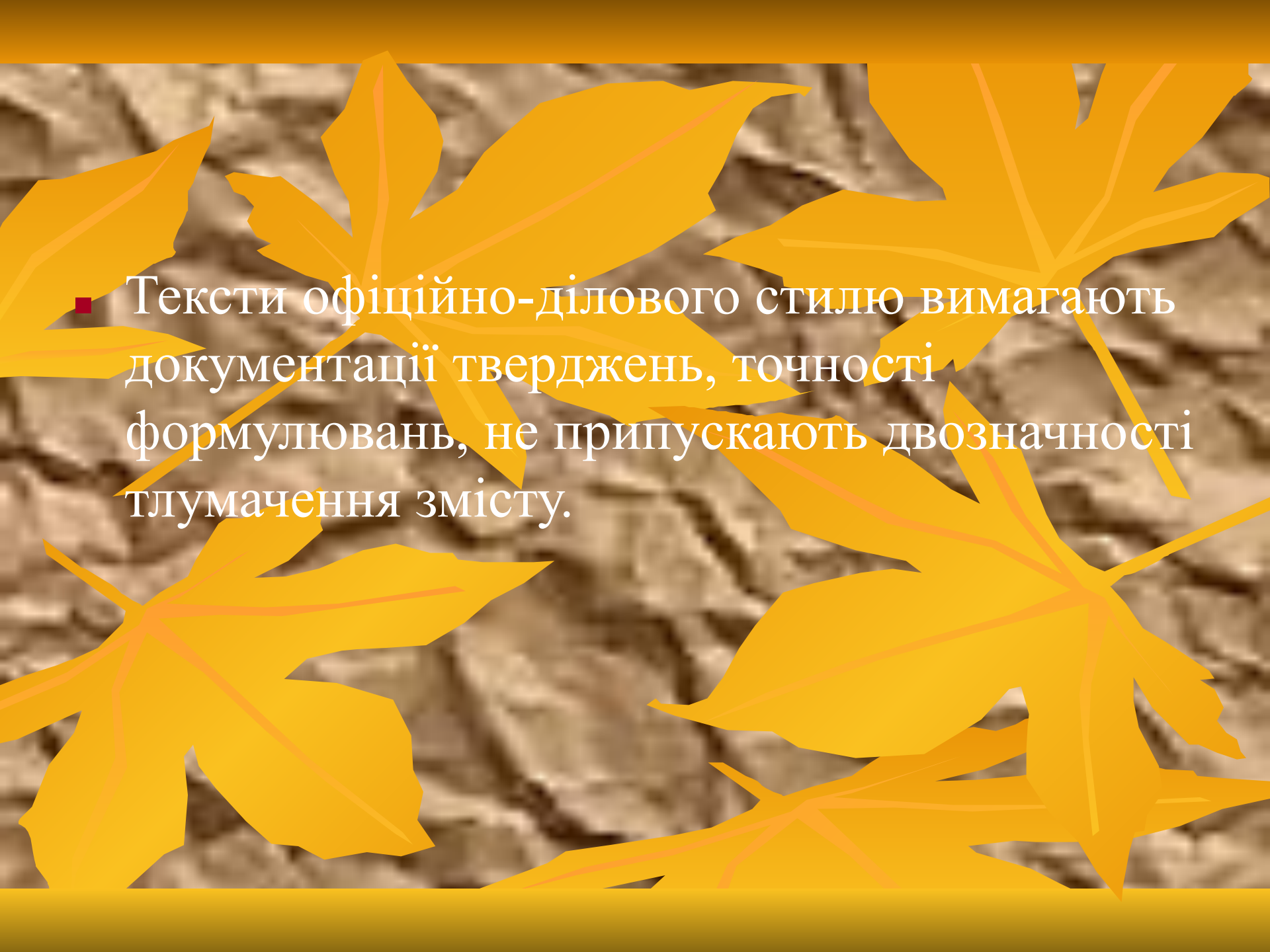
Офіційно-діловий стиль — це мова ділових паперів, розпоряджень, постанов, програм, заяв, автобіографій, резолюцій, протоколів, законів, актів, наказів, анкет, розписок тощо. Це один з найдавніших стилів.

Його ознаки знаходимо в документах XI—XII ст.

Характерні риси офіційно-ділового стилю мови

- Наявність реквізитів, які мають певну черговість. У різних видах ділових паперів склад реквізитів неоднаковий, він залежить від змісту документа, його призначення та способу оброблення.
- Точність, послідовність і лаконічність викладу фактів, гранична чіткість у висловленні. Діловий стиль позбавлений образності, емоційності та індивідуальних авторських рис.

-
- Лексика здебільшого нейтральна, вживається в прямому значенні. Залежно від того, яку саме галузь суспільного життя обслуговує офіційно-діловий стиль, він може містити суспільно-політичну, професійно-виробничу, науково-термінологічну лексику.
 - Для чіткої організації текст ділиться на параграфи, пункти, підпункти.

-
- Тексти офіційно-ділового стилю вимагають документації тверджень, точності формулювань, не припускають двозначності тлумачення змісту.